

Ustawa

z dnia r.

o zmianie ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów oraz ustawy o odpadach

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1792) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) w ust. 1:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) występuje z wnioskiem o informację dotyczącą zgodności działalności prowadzonej przez odbiorcę odpadów z przepisami prawa regulującymi prowadzenie takiej działalności, w tym, w szczególności z przepisami o ochronie środowiska - do organu właściwego do wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów;”

- w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) występuje z wnioskiem o udzielenie opinii do właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta ze względu na miejsce prowadzenia procesu przetwarzania odpadów. Opinia dotyczy rodzaju odpadów, ilości a także trasy i rodzaju środków transportu.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Organy, do których zwrócono się o przedstawienie informacji i opinii, są obowiązane przedstawić ją niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia wniosku o informację i opinię.”;

2) po art. 11b dodaje się art. 11c w brzmieniu:

„Art. 11c. Zakazuje się przywozu na teren kraju odpadów przeznaczonych do przetwarzania w procesach odzysku poza instalacjami i urządzeniami.”.

Art 2.

W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 25:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Magazynowanie odpadów jest prowadzone wyłącznie jako wstępne magazynowanie odpadów przez wytwórcę odpadów oraz magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów na podstawie pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów lub pozwolenia zintegrowanego uwzględniającego zbieranie lub przetwarzanie odpadów, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów,”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Odpady mogą być magazynowane również na podstawie pozwolenia na zbieranie odpadów wyłącznie w celu zebrania odpowiedniej ilości tych odpadów do transportu na składowisko odpadów lub do instalacji przetwarzania odpadów.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Magazynowanie odpadów odbywa się zgodnie z wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, w szczególności w sposób uwzględniający właściwości chemiczne i fizyczne odpadów, w tym stan skupienia oraz zagrożenia, które mogą powodować te odpady, w tym zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 7, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy.”;

2) w art. 27 po ust. 3c dodaje się ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Inwestor w myśl ustawy - Prawo budowlane, jest zwolniony z odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami budowlanymi powstającymi w trakcie realizacji inwestycji z chwilą przekazania ich do ostatecznego procesu odzysku lub ostatecznego procesu unieszkodliwienia przez posiadacza odpadów prowadzącego taki proces. Ostateczny proces odzysku oznacza proces R1-R11, zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy, a także proces przygotowania do ponownego użycia. Ostateczny proces unieszkodliwiania oznacza proces D1-D12, zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy.

3) Art. 26a. Ust.2 pkt 3) przyjmuje brzmienie:

3) w pozostałych przypadkach - starosta lub prezydent miasta działający w imieniu Skarbu Państwa

Art. 3.

Do postępowań dotyczących wydania zezwolenia na przywóz odpadów wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ...

Uzasadnienie

Wobec gwałtownie rosnącej ilości odpadów wwożonych do Polski na podstawie zezwoleń na przywóz odpadów wydawanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska a także nielegalnego deponowania odpadów, w szczególności niebezpiecznych, koniecznym jest pilne ograniczenie tego niekorzystnego dla ludzi i środowiska i wywołującego protesty obywateli zjawiska i poddania go kontroli społecznej.

Pierwsza z proponowanych zmian dotyczy transgranicznego przemieszczania odpadów i spowoduje, że wójt, burmistrz, prezydent miasta będzie miał możliwość wyrażenia stanowiska co do rodzaju importowanych na jego teren odpadów, ich ilości a także środków transportu. Reprezentując mieszkańców gminy w swej opinii kierować się będzie dbałością o prawidłowe zagospodarowanie

terenu, z uwzględnieniem ochrony środowiska przyrodniczego i aspektu społecznego. Jednocześnie proponuje się ograniczenie możliwości importu odpadów jedynie do tych, które przeznaczone są do odzysku w konkretnych przeznaczonych do tego celu instalacjach. W związku z czym nie będzie możliwy, wywołujący najwięcej kontrowersji import odpadów w celu wypełniania wyrobisk, to bowiem zgodnie z nomenklaturą nazywane jest odzyskiem poza instalacją.

Proponowane są również zmiany w ustawie o odpadach, która mają także na celu zapobieganie nielegalnemu przemieszczaniu i deponowaniu a de facto porzucaniu odpadów przez uszczelnienie systemu. Jednym z „furtok” w dotychczasowym systemie jest możliwość deponowania odpadów pod pozorem ich „magazynowania”, które nie wymaga spełniania restrykcyjnych wymagań środowiskowych oraz prawnej odpowiedzialności i wymyka się kontroli Państwa. Zmiany ograniczają magazynowanie do tymczasowego, jako części procesów objętych jednym pozwoleniem tj. wytwarzania odpadów lub ich przetwarzania, a w drodze wyjątku do gromadzenia ich w celu przetransportowania, nie dłuższej niż 6 m-cy.

Z uwagi na to, że państwo odpowiada za bezpieczeństwo, w tym przypadku na skutek nielegalnego deponowania odpadów zagrażających zdrowiu i życiu obywateli nie może przerzucać tej odpowiedzialności na samorządy nie zapewniając odpowiednich środków, proponuje się by obowiązek ich usunięcia był wykonywany przez starostę/prezydenta miasta w imieniu skarbu państwa

Racjonalizacji gospodarki odpadami a także bezpieczeństwu ludzi i środowiska służy także zwiększeniu odpowiedzialności wytwórcy odpadów w procesie budowlanym.

Odpady powstające w toku realizacji robót budowlanych to w dużej części grunt wykopany z terenu nieruchomości w związku z ukształtowaniem terenu lub pod fundamenty lub odpady pochodzące z rozbiórki.

Wobec coraz większej skali inwestycji realizowanych na coraz trudniejszych inwestycyjnie terenach, takich jak grunty przemysłowe, istotne znaczenie nabiera problem zagospodarowania odpadami budowlanymi, które w praktyce gospodarczej często przekazywane są kaskadowo do coraz mniejszych firm budowlanych, aż w końcu trafiają (niejednokrotnie wyłącznie fikcyjnie poprzez pisemną deklarację nie znajdującą pokrycia w faktach podczas, gdy odpady są faktycznie składowane nielegalnie w miejscach do tego nie przeznaczonych) do odbiorców pozbawionych obowiązku prowadzenia ewidencji w BDO.

Inwestorzy realizujący inwestycje w myśl prawa budowlanego winni z należytą starannością podchodzić do kwestii zarówno rozpoznania terenu, na którym realizowana jest inwestycja, jak również przebiegu jej realizacji.

Wyłącznie zapewnienie odpowiedzialności inwestora, który jako jedyny uczestnik procesu budowlanego w myśl prawa budowlanego jest aktywny w całym procesie od jego zarania aż do zakończenia pozwoli na zapewnienie kontroli nad odpadami, które od początku będą należycie przebadane (a nawet badaniu podlegał będzie grunt przed jego wydobyciem i nabyciem statusu odpadów) a następnie monitorowany będzie ich obieg aż po zagospodarowanie przez podmioty uprawnione.

Ważną i kompatybilną ze zmianą w.w. ustaw są projekty rozporządzeń:

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA zmieniające rozporządzenie w sprawie odzysku

odpadów poza instalacjami i urządzeniami Ograniczające odzysk poza instalacjami poprzez wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych (takich jak zapadliska, nieeksploatowane odkrywkowe wyrobiska lub wyeksploatowane części tych wyrobisk) wyłącznie do wypełniania wyrobisk materiałem bezpiecznym dla ludzi i środowiska

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi poprzez objęcie szczegółowym monitoringiem nie tylko transgraniczne przemieszczanie odpadów ale również transport w kraju wszystkich odpadów niebezpiecznych